

Mededeling

PB09-803
9 september 2009
10.00 uur

De Nederlandse economie 2008

Vandaag verschijnt de publicatie *De Nederlandse economie 2008*. Hierin analyseert het CBS de actuele ontwikkelingen op het terrein van onder meer de productie, investeringen, internationale handel, consumptie, inflatie en de arbeidsmarkt. Daarnaast komen een aantal actuele economische thema's aan bod, zoals de kredietcrisis, duurzaamheid en vergrijzing.

Huishoudens verliezen ruim een kwart op waarde aandelen

Ondanks een forse cao-loonstijging van 3,5 procent en een groeiende werkgelegenheid is het beschikbaar inkomen van huishoudens in 2008 slechts met een half procent toegenomen. De groei van het beschikbaar inkomen werd geremd door verminderde inkomsten uit dividend, teruglopende inkomsten van zelfstandigen en stijgende pensioen- en zorgpremies.

In 2008 verloren huishoudens 27 procent van hun aandelenvermogen. Dit komt overeen met 66 miljard euro. Pensioenfondsen en verzekeraars verloren 33 procent op hun aandelen, oftewel 160 miljard. De verliezen van banken op hun aandelenpakket waren met iets meer dan 21 procent (25 miljard) lager.

Vorige grote crises in Nederland dieper dan elders

De crisis in de jaren dertig begon net als de huidige crisis met het falen van het financiële systeem. De crises in de jaren dertig en tachtig van de vorige eeuw waren in Nederland dieper en hardnekkiger dan in de ons omringende landen. Het open karakter van de Nederlandse economie maakt deze gevoelig voor schommelingen in de wereldhandel, en de relatief kleine thuismarkt bemoeilijkt het herstel van binnenuit. Overheden grijpen door de jaren heen steeds sterker in om het economische tij te keren.

Duurzaamheid meer dan alleen milieu

Het begrip 'duurzame ontwikkeling' heeft zich de laatste decennia ontwikkeld van een milieubegrip tot een begrip met meer welvaartsaspecten. Duurzaamheid wordt door het CBS gemeten aan de hand van de vier kapitaalsoorten: economisch, natuurlijk, sociaal en menselijk kapitaal.

Pensioenaanspraken en vergrijzing

De vergrijzing legt een druk op de houdbaarheid van het Nederlandse pensioenstelsel. Vanwege het kapitaalgedekt stelsel voor de tweede en derde pijler staat Nederland er echter nog altijd beter voor dan veel andere landen. Op het hoogtepunt van de vergrijzing in 2038, is bijna een kwart van de

Nederlandse bevolking afhankelijk van een pensioen. Het individuele pensioen wordt beïnvloed door de levensloop en het arbeidsverleden.

Productiviteit motor achter economische groei

De grote motor achter de groei van het bpp per inwoner in de afgelopen zestig jaar was de stijging van de arbeidsproductiviteit. Productiviteitsgroei, bijvoorbeeld door verdere toename van het opleidingsniveau, is dan ook van groot belang voor het (gedeeltelijk) oplossen van de vergrijzingsproblematiek.

Overheidsfinanciën door euro naar elkaar toegegroeid

De Europese economische samenwerking die kort na de Tweede Wereldoorlog begon, leidde tot de huidige Europese Unie en de komst van de euro. Binnen Europa is sprake van economische convergentie, hoewel de precieze betekenis van de Europese Unie of de euro daarbij onzeker is. De toetredingscriteria met betrekking tot de euro hebben duidelijk effect gehad op de overheidsfinanciën.

Nederland een na grootste exporteur van glasgroenten

Nederland is de op twee na grootste netto-exporteur van de drie belangrijkste glasgroenten (tomaten, paprika's en komkommers). De sector kampt met hoge productiekosten, waarvan energie de belangrijkste kostenpost is, maar compenseert deze met een zeer hoge productiviteit. De Nederlandse glastuinbouw staat wereldwijd bekend om haar innovatieve vermogen.

Het economisch potentieel van Sub-Sahara Afrika

Sub-Sahara Afrika is het armste deel van de wereld en de vooruitgang sinds de dekolonisering is teleurstellend. Niettemin zijn er delen van Sub-Sahara Afrika die eindelijk aansluiting beginnen te krijgen bij de moderne westerse economie. Het toepassen van moderne technologie kan de sleutel tot succes zijn voor de Afrikaanse landen.